

Mishnah Nedarim, chapter 5

משנה נדריים פרק ה

(1) If partners [having a joint courtyard entrance into their homes] each made a vow not to benefit from each other [and the courtyard does not have the minimum area mandated by *halachah* in order to be divided], they may not enter their joint courtyard. [If the courtyard has four cubits for each in addition to four cubits before each of the houses the Rabbis would enforce a

א השתפין שְנִדְרוּ הַנְּאָה זֶה מִזֶּה, אֲסוּרִין לְכַנֵּס לְחֶצֶר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, זֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלוֹ וְזֶה נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלוֹ. וְשִׁנְיָהֶם אֲסוּרִים לְהַעֲמִיד שָׁם רְחִים וְתוֹנֵר וּלְגַדֵּל תְּרַנְגָּלוּלִים. הִיָּה אֶחָד מֵהֶם מְדַר הַנְּאָה מִחֶבְרוֹ, לֹא יִכְנֵס לְחֶצֶר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, יָכוֹל הוּא לֹאמַר לוֹ, לְתוֹךְ שְׁלִי אֲנִי נִכְנָס וְאֲנִי נִכְנָס לְתוֹךְ שְׁלֶךְ. וְכוּפִין אֶת הַנּוֹדֵר לְמַכּוּר אֶת חֲלָקוֹ: בַּ הִיָּה אֶחָד מִן הַשּׁוֹק מְדַר מֵאֶחָד

division of the courtyard assigning each partner his private entrance.] Rabbi Eliezer ben Yaakov says: [Even where there is not sufficient area to divide, they may enter, since in retrospect we view it through the principal of *bereirah* and thus each] enters into his own. And both are prohibited to set up a milestone or an oven or raising fowl there [since legally partners may prevent each other from the aforementioned, thus by allowing the other to do, they are deriving benefit from each other]. If [only one of them] one was forbidden to benefit from the other; he may not enter the courtyard. Rabbi Eliezer ben Yaakov says: He says: I am entering into my own and not into yours. And we force him [one who took a vow against receiving benefit from his partner,] to sell his share of the courtyard [lest upon seeing his partner walking through the courtyard, may also do so, thus violating his vow].

(2) If a person from the street was prohibited from having any benefit from one

רבנו עובדיה מברטנורא

א השותפין. שיש לכל אחד מהם בית בחצר, והחצר שלפני הבתים שניהם שותפין בה. ובזמן שיש בחצר דין חלוקה והוא שיהיה לכל בית ובית ארבע אמות בחצר לפני הבית וישאר עוד מן החצר ארבע אמות לזה, וארבע אמות לזה בהא מודו כולי עלמא דשניהם אסורים ליכנס בחצר עד שיחלוק, הואיל ויש בה דין חלוקה. ולא אפליגו ר' אליעזר ורבנן אלא בחצר שאין בה דין חלוקה, רבנן אמרי כל אחד מהם בשל חברו הוא נכנס, ורבי אליעזר בן יעקב סבר יש ברירה והאי בדידיה קאזיל והאי בדידיה קאזיל: ושניהם אסורים להעמיד שם רחים וכו'. ומודה ר' אליעזר בן יעקב בכל הני דשותפים מעבבים זה על זה, דלא שייך להתיר מטעם ברירה. דכיון דבידו לעכב עליו ואינו מעכב נמצא מהנהו את הנודר למכור את חלקו. דחיישינן מאחר שרואה את חברו נכנס ישכח ויכנס גם הוא. אבל כששניהם אסורים לא חיישינן. ודוקא כשנדר מעצמו שלא יהנה בשל חברו הוא דכופין אותו למכור חלקו, אבל אם חברו הדירו שלא יהנה ממנו, אנוס הוא ואין כופין אותו למכור דמאי אית ליה למיעבד, ואם אמרת כן כל שותף ידיר את חברו שלא יהנה ממנו כדי שיכופו אותו למכור

of them; he may not enter the courtyard. Rabbi Eliezer ben Yaakov says: He may say to him: I am entering your partner's property and not yours [the *halachah* follows Rabbi Eliezer ben Yaakov].

(3) One [Reuvein] who is under a vow not to benefit from a friend [Shimon] and he [Shimon] owns a bath-house or an olive press which was leased [to a third person]; if he still has an interest [i.e., an area in the premises which was not leased], he [Reuvein] is forbidden to utilize them [since Shimon is still considered to own the property], if not, he is permitted. If one says to his friend: *Konam* if I enter your house, or: [Konam] if I purchase your field and then the owner died, or sold it to someone else, he is permitted [to enter or buy it]. But if he says: *Konam* if I enter **this** house or if I purchase **this** field, then even if he died, or sold it, to another it is prohibited.

(4) [If one said to another:] May I be *herem* to you, [i.e., may any benefit from me be prohibited to you as *herem*] the *mudar* [the person who was prohibited by the vow] is prohibited [from deriving any benefit from him]. [If he says:] May you be to me *herem*, the one taking the vow is prohibited. May I be *herem* to you, and you to me, both are prohibited [from benefiting from each other]. Both are however permitted to benefit from those things which belong to those [pilgrims] who came up from Bavel [these, since they belong to all, are considered as being

רבנו עובדיה מברטנורא

לו חלקו: **ב** היה אחד מן השוק וכו'. להודיעך כחו דרבי אליעזר בן יעקב נקט לה, דאפילו אחד מן השוק שאין לו חלק בחצר שרי ליה רבי אליעזר בן יעקב ליכנס מטעם בריה. והלכה כרבי אליעזר בן יעקב: **ג** המודר הנאה מחבירו ויש לו מרחץ ובית הבד וכו'. ראובן שנאסר עליו ליהנות בנכסי שמעון ויש לשמעון בעיר מרחץ ובית הבד שהשכירן לאחרים ובא ראובן להשתמש בהן, רואים אם נשאר לשמעון מקום בזה המרחץ ובית הבד שלא השכירו, כגון בור בבית המרחץ וכיוצא בזה, אסור לראובן להשתמש בהם. ואם לאו, מותר: ומת או שמכרם לאחר מותר. דכיון שאמר ביתך שדך, לא נתכוון אלא בזמן שהם שלו. אבל אם אמר בית זה או שדה זו, אסרם עליו לעולם: **ד** הריני עליך חרם. הנאתי תהיה אסורה עליך בחרם שלא תוכל ליהנות ממני אסור. אע"פ שלא ענה אמן. שאדם יכול לאסור על חבירו שלא יזנה ממנו: הרי אתה עלי חרם. שאסר על עצמו כל הנאה

מהם הנאה, לא יכנס לחצר, רבי אליעזר בן יעקב אומר, יכול הוא לומר לו, לתוך של חבירך אני נכנס, ואיני נכנס לתוך שלך: **ג** המדר הנאה מחבירו, ויש לו מרחץ ובית הבד משכרים בעיר, אם יש לו בהן תפיסת יד, אסור. אין לו בהן תפיסת יד, מותר. האומר לחבירו קונם לביתך שאני נכנס ושדך שאני לוקח, מת או שמכרו לאחר, מותר. קונם לבית זה שאני נכנס, שדה זו שאני לוקח, מת או שמכרו לאחר, אסור: **ד** הריני עליך חרם, המדר אסור. הרי את עלי חרם, הנודר אסור. הריני עליך ואת עלי, שניהם אסורין. ושניהם מתרין בדרך של עולי בבל,

ownerless] but are prohibited to benefit from things that belong to that town [these being considered as owned jointly and thus have the same law as partners who were prohibited by vow, from benefiting each other].

(5) And what are the things that belong to those who came up from Bavel? The Temple Mount, the courtyards of the Temple and the well that was in

middle of the way [as a rest stop for those coming up to Jerusalem on pilgrimage] these are considered as being ownerless]. And what are things that are considered as belonging to the town [and are prohibited to those forbidden to benefit from each other]? The public square, the bathhouse, the Synagogue, the Torah Ark and the books [these are things which both of them contributed to]. And [what would be the remedy for this predicament?] He [each subject of the vow] contributes his share to the Nasi [and then they may benefit from the town's infrastructure]. Rabbi Yehudah says: It is the same whether he assigns it to the Nasi or to a private individual, but what is the difference? If he assigns it to the Nasi, he need not formally confer title [through a third individual], while in the case of an individual [in order for him to take possession without an act of acquisition] it is necessary to confer title [through a third individual who acquires it for the individual]. But the Sages maintain: The granting of formal title [through a third individual], is necessary in both cases. They merely mentioned the Nasi since this

רבנו עובדיה מברטנורא

שתבוא לו מחברו, הנודר אסור: **בדבר של עולי בבל**. כגון בור של עולי רגלים שהיו עולים מבבל לארץ ישראל לרגל, והיה אותו הבור באמצע הדרך וידן של כל ישראל שוה בו, והיו כהפקר ולא כדבר שהוא של שותפים: **ה הרחבה**. השווקין שבעיר: **והתיבה**. שמניחין בה ספרים: **והספרים**. שקונים בני העיר ללמוד בהם: **והכותב חלקו לנשיא**. מפרש בגמרא דהכי קתני, ומזה תקנתו, יכתבו חלקו לנשיא, כלומר אלו שנדרו הנאה זה מזה ואסורים להשתמש ברחובה של עיר ובתיבה ובספרים, יכתוב כל אחד מהם חלקו שיש לו ברחבה ובתיבה ובספרים לנשיא, ואחר כך יוכל כל אחד מהם להשתמש בהם, שבממון של נשיא הם משתמשים ואין אחד מהם נהנה משל חבירו: **רבי יהודה אומר**. אם ירצו יכתבו חלקם להדיוט, אלא שאם כתבו לנשיא אין צריך לזכות לו ע"י אחר, דמשום חשיבותו של נשיא קונה אף על פי שלא זיכה לו על ידי אחר, ובהדיוט לא קנה עד שזיכה לו על ידי

ואסורין בְּדָבָר שֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר: הַ וְאִיזְהוּ דָבָר שֶׁל עוֹלֵי בָבֶל, כְּגוֹן הַר הַבַּיִת וְהַעֲזָרוֹת וְהַבּוֹר שֶׁבְּאֲמֻצֵּעַ הַדֶּרֶךְ. וְאִיזְהוּ דָבָר שֶׁל אוֹתָהּ הָעִיר, כְּגוֹן הַרְחֵבָה וְהַמְרָחֵץ, וּבֵית הַכְּנֶסֶת וְהַתֵּבָה וְהַסְּפָרִים. וְהַכּוֹתֵב חֵלְקוֹ לְנִשְׂיָא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶחָד כּוֹתֵב לְנִשְׂיָא וְאֶחָד כּוֹתֵב לְהַדְיּוּט. מָה בֵּין כּוֹתֵב לְנִשְׂיָא לְכּוֹתֵב לְהַדְיּוּט, שֶׁהַכּוֹתֵב לְנִשְׂיָא אֵינוֹ צָרִיךְ לְזִכּוֹת. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה צָרִיכִין

is the usual occurrence. Rabbi Yehudah says: The people of Galil need not assign their portion because [being quarrelsome they all prohibited each other from benefit, thus] their fathers [fearing that their descendants would be prohibited in the future from benefiting from the town's infrastructure] have already assigned the property [to the Nasi] for them.

(6) If one forbade by a vow his friend from having any benefit from him, and he [the *mudar*] has nothing to eat; he may give it to a third party and [then] he is permitted to take it. [However, where it is obvious that he gave to a third party only so that the *mudar* could benefit, it is prohibited]. [And illustrating this] it once happened in Bet Horon that one's father was forbidden to benefit from him. Now he [the son] was marrying off his son [and wanted his father to participate], he said to his friend: May the courtyard and the banquet be a gift to you, on the condition that my father come and feast with us at the banquet. Thereupon he said if it is truly mine then let it all be consecrated for Heaven! He said to him: But I did not give it to you so that you consecrate it to Heaven. He responded: You gave it to me so that you and your father may eat and drink together and become reconciled with one another while the sin of breaking the vow should be on his [i.e., my] head. When the matter came before the Sages they ruled: Any gift which is not given in a manner so that it can be consecrated is no gift at all [and thus not valid].

רבנו עובדיה מברטנורא

אחר: אנשי גליל אין צריכין לזכות. אנשי גליל קנטרנים היו ובכעסן היו נודרים הנאה זה מזה, עמדו אבותיהן וכתבו חלקיהן לנשיא, שאם בניהם אחריהם ידרו הנאה זה מזה לא יהיו אסורים בהרבה של עיר או בתיבה או בספרים, דממון נשיא הם: ו ומעשה בבית חורון וכו'. בגמרא מפרש דמנתיתין חסורי מחסרא והכי תנני, ואם הוכיח טופו על תחלתו אסור, ומעשה נמי בבית חורון באחד שהוכיח טופו על תחלתו וכו': ואינן לפניך אלא כדי שיבא אבא ויאכל. אלמא לא נתנם אלא כדי שיבא אביו ויאכל, ואסור. אבל אם אמר הרי הן לפניך ואם רצונך יבא אבא ויאכל, מותר. ואם סעודתו מוכחת עליו שהרבה בסעודה יותר ממה שהיה צריך וניכרין הדברים שבשביל אביו עשה כדי שיבא ויאכל, אסור:

לזכות. לא דברו בנשיא אלא בהוה. רבי יהודה אומר, אין אנשי גליל צריכין לכתוב, שכבר כתבו אבותיהם על ידיהם: ו המדר הנאה מתברו ואין לו מה יאכל, נותנו לאחר לשום מתנה, והלה מתר בה. מעשה באחד בבית חורון שהיה אביו מדר הימנו הנאה, והיה משיא את בנו, ואמר לתברו, הצר וסעודה נתונים לך במתנה, ואינן לפניך אלא כדי שיבוא אבא ויאכל עמנו בסעודה. אמר לו, אם שלי הם, הרי הם מקדשין לשמים. אמר לו, (לא) נתתי לך את שלי שתקדישם לשמים. אמר לו, לא נתת לי את שלך אלא שתהא אתה ואביך אוכלים ושותים ומתרצים זה לזה, ויהא עון תלוי בראשו. (וכשבא דבר לפני חכמים, אמרו) כל מתנה שאינה שאם הקדישה אינה מקדשת, אינה מתנה: